Opłata pocztowa uiszczona gotówką.

Nr. 20. Warszawa, dnia 10 sierpnia 1939 r. **Rok XXII.**

DZIENNIK URZĘDOWY
MINISTERSTWA SPRAW WEWNĘTRZNYCH

Prenumerata roczna 12 zł. **Cena egzemplarza 1 zł.**

Prenumeratę należy wpłacać na konto P.K.O. Nr 30-197 „Dziennik Urzędowy Ministerstwa Spraw Wewnętrznych" zaznaczając na odwrocie blankietu nadawczego „Należność za prenumeratę Dziennika Urzędowego Min. Spraw Wewn.".

Sprzedaż numerów pojedyńczych i ubiegłych roczników — Ministerstwo Spraw Wewnętrznych (intendentura) Warszawa, ul. Nowy Świat 69, tel. 668-97.

Wysyłka pojedyńczych numerów i roczników wyłącznie za zaliczeniem pocztowym.

Ogłoszenia o wydawnictwach związanych z zagadnieniami administracji państwowej przyjmowane są wyłącznie na warunkach podanych w Dzienniku Urzędowym Min. Spraw Wewn. z dn. 31 stycznia 1938 r. Nr 4, poz. 14 po uprzednim wpłaceniu należności na konto czekowe Dziennika Urzędowego M. S. Wewn. Nr 80197 z podaniem tytułu wpłaty.

Ceny ogłoszeń: cała strona 50 zł, 1/2 str. 30, 1/4 str. — 15 zł.

Redakcja zastrzega sobie prawo odmowy umieszczenia ogłoszenia w całości lub jego części bez podania motywów.

Adres Redakcji: Ministerstwo Spraw Wewnętrznych, ul. Nowy Świat 69, Wydział Org. Prawny Tel. 220-20. Adres Administracji: Nowy Świat 69, tel. 678-40

TREŚĆ.

A. DZIAŁ URZĘDOWY.

II. OKÓLNIKI Nr. Nr. 39 — 41.

III. PISMA OKÓLNE.

B. PRZEDRUKI.

I. DZIENNIK USTAW R. P. Nr. Nr. 65 — 71.

II. MONITOR POLSKI Nr Nr 168 — 180.

A.

II. Okólniki Ministerstwa Spraw Wewnętrznych

169.

OKÓLNIK Nr 39.

z dnia 31 lipca 1939 r.

o utworzeniu referatów O.P.L. w wydziałach kom. budowl. Urzędów Wojewódzkich i Kom. Rządu na m. st. Warszawę.

((Nr GL. 3a-37).

Do

P. P. Wojewodów (prócz śląskiego) i Komisarza Rządu na m. st. Warszawę.

W uzupełnieniu okólnika Nr 56 z dn. 6.VI 1933 r. o zakresie czynności Oddziału Budowlanego w Wydziale Kom. Budowl. Urzędów Wojew. (Dz. Urz. Min. Spr. Wewn. Nr 10, poz. 136) zarządzam co następuje:

1) W Oddziale Budowlanym Wydziału Komunikacyjno-Budowlanego należy utworzyć *Referat Obrony Przeciwlotniczej* (znak „K. B. Opl"), który ma załatwiać i koordynować w zakresie działania władz administracji ogólnej sprawy dotyczące przygotowania w czasie pokoju obrony przeciwlotniczej i przeciwgazowej w dziedzinach regulacji i zabudowania osiedli, budownictwa publicznego, prywatnego i przemysłowego oraz zaopatrywania ludności w wodę i usuwania nieczystości.

2) Do szczegółowego zakresu działania (podziału czynności) Referatu należy wprowadzić następujące sprawy:

a) opiniowanie pod względem technicznym i urbanistycznym w zakresie opl projektów budynków użyteczności publicznej i państwowych, podlegających zatwierdzeniu wojewody w myśl art. 384 prawa budowlanego,

b) załatwianie wszelkich spraw, związanych z udzieleniem ulg przewidzianych rozporządzeniem Rady Ministrów z dn. 29.IV 1938 r. (Dz. U. R. P. Nr 32, poz. 278),

c) opiniowanie pod względem techniczno-budowlanym i urbanistycznym w zakresie opl projektów budowlanych zakładów przemysłowych,

d) opiniowanie pod względem techniczno-budowlanym i sytuacyjnym w zakresie opl projektów urządzeń kanalizacyjnych i wodociągowych, tudzież załatwianie spraw technicznych, dotyczących budowy studzien publicznych.

e) załatwianie spraw budowy, remontu i kolaudacji schronów w obiektach i na terenach państwowych lub użytkowanych przez władze państwowe,

f) wykonywanie nadzoru fachowego w zakresie opl nad personelem techniczno-budowlanym rządowym i samorządowym, a zwłaszcza nadzoru nad budową schronów w budynkach prywatnych i publicznych wszelkich schronów i pomieszczeń dla służb opl, tudzież ewentualnych schronów zbiorowych oraz rowów przeciwlotniczych.

g) utrzymywanie bezpośredniego kontaktu z władzami wojskowymi w sprawach, dotyczących opl i związanych z tą obroną,

h) opiniowanie pod względem opl planów zabudowania, podlegających zatwierdzeniu przez Wojewodę

3) Referat OPL wchodzi w skład Wydziału Budowlanego i urzęduje na zasadach rozp. ministerialnego z dn. 13.VIII 1931 r. w sprawie organizacji Urzędów Wojewódzkich oraz trybu załatwiania spraw w tych urzędach (Dz. U. R. P. Nr 76, poz. 611).

4) P. Wojewoda w porozumieniu z P. Dowódcą O. K. ustali zasady uzgadniania spraw opl, załatwianych we władzach administracji ogólnej i we władzach wojskowych.

5) W razie potrzeby zechcą PP. Wojewodowie wydać bliższe zarządzenia, mające na celu bardziej szczegółowe, rozprowadzenie postanowień nin. okólnika, zwłaszcza uregulować zakres samodzielnej aprobaty kierownika referatu itp., lub też w razie wątpliwości zwrócić się w tym względzie do Ministerstwa Spraw Wewnętrznych.

(—) Nakoniecznikow-Klukowski
PODSEKRETARZ STANU

170.

OKÓLNIK Nr. 40

z dnia 2 sierpnia 1939 r.

w sprawie bezpieczeństwa na drogach publicznych

(Nr AP. 51/62)

Do

P. P. Wojewodów, Komisarza Rządu na m. st. Warszawę i Starostów.

W ciągu bieżącego roku stwierdzono znaczne zwiększenie się ilości wypadków drogowych, z których wiele pociągnęło za sobą śmiertelne ofiary.

Jak wynika ze sprawozdań policyjnych, wypadki te w ogromnej większości były wynikiem nieostrożności, bądź niedostatecznego opanowania umiejętności prowadzenia pojazdów lub też zostały spowodowane przez kierowców, będących w stanie nietrzeźwym, jako też lekceważącym ustosunkowaniem się do obowiązujących przepisów ze strony osób, używających dróg.

Mając powyższe na uwadze, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych zarządza energiczną walkę z anarchią na drogach publicznych, a w szczególności poleca:

1) spowodować wprowadzenie w życie i ścisłe przestrzeganie wytycznych okólników

Nr 71 z dn. 17.IX.1936 r. o przestrzeganiu przepisów o ruchu na drogach (Nr AP. 51-116 Dz. Urz. Min. Spraw Wewn. Nr 26, poz. 184), Nr 27 z dn. 12.V.1937 r. w sprawie ruchu na drogach (Nr AP-51-14 Dz. Urz. Min. Spraw Wewn. Nr 13, poz. 95) i Nr 52 z dn. 20.IX.1937 r. w sprawie zakazu pędzenia zwierząt po drogach (Nr AP. 51-29 Dz. Urz. Min. Spraw Wewn. Nr 25 poz. 184);

2) bezwzględnie odbierać pozwolenia na prowadzenie pojazdów mechanicznych w przypadkach przewidzianych w § 49 rozporządzenia z dnia 27.X.1937 r. (D. U. R. P. Nr 85, poz. 616);

3) ściśle przestrzegać postanowień § 54 cytowanego rozporządzenia co do szybkości pojazdów mechanicznych;

4) stosować z całą surowością w stosunku do wykraczających kary, przewidziane w ustawie z dn. 7.X.1921 r. o przepisach porządkowych na drogach publicznych (Dz. U. R. P. Nr 89, poz. 656 w brzmieniu rozporządzenia Prezydenta R. P. z dnia 14.II.1928 r. Nr 18, poz. 151), szczególnie w przypadkach, gdy przepisy przekraczane są świadomie.

Wprowadzenie w życie i ścisłe przestrzeganie powyższych wytycznych jest tym bardziej konieczne — ile że na wypadek wojny i podnieconego nastroju oraz wzmożonego ruchu na drogach, tego rodzaju stan może mieć bardzo daleko idące konsekwencje. Ministerstwo Spraw Wewnętrznych przywiązuje więc wielką wagę do zlikwidowania w możliwie najkrótszym czasie anarchii na drogach, a jej opanowanie będzie sprawdzianem akcji PP. Wojewodów (P. Komisarza Rządu na m. st. Warszawę) PP. Starostów w omawianym kierunku.

(—) Nakoniecznikow-Klukowski
PODSEKRETARZ STANU

171.

OKÓLNIK Nr 41

z dnia 9 sierpnia 1939 r.

o zabijaniu zwierząt przez organa Policji Państwowej.

(Nr AP. 17/51).

Do

P. P. Wojewodów i Komisarza Rządu na m. st. Warszawę.

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych wyjaśnia, że do obowiązków organów Policji Państwowej należy doraźne unieszkodliwianie zwierząt, zagrażających bezpośrednio bezpieczeństwu publicznemu np. wściekłych zwierząt, będących na swobodzie lub dzikich zwierząt, zbiegłych z klatek menażerii itp. Unieszkodliwienie to nastąpić może przez zabicie, jeżeli w inny sposób nie można usunąć zagrożenia bezpieczeństwa publicznego.

Do wykonania powyższego organa Policji Państwowej obowiązane są tak z własnej inicjatywy w razie natknięcia się na takie zwierzę, jak i na wezwanie osób postronnych, którym niebezpieczeństwo zagraża, oraz na zarządzenie powiatowych władz administracji ogólnej, wydane w związku z organizowaniem obławy na w mowie będące zwierzęta.

Organa P. P. obowiązane są również do zabijania zwierząt w wypadkach nagłych, gdy bezzwłoczne zabicie zwierzęcia staje się konieczne (np. konia, który na drodze złamał nogę, przejechanego psa), a z reguły nie ma odpowiedniej możliwości dokonania tego bez pomocy broni, którą dysponują organa P. P.

Niedopuszczalne natomiast jest poruczanie organom Policji Państwowej zabijanie zwierząt chorych lub podejrzanych o chorobę, jeżeli zwierzęta te pozostają na uwięzi lub nie zagrażają bezpośrednio bezpieczeństwu publicznemu, albo też w razie zarządzenia wybicia pewnych zwierząt na podstawie obowiązujących przepisów o zwalczaniu chorób zwierzęcych.

Równocześnie uchyla się okólnik Nr 61 z dnia 18 kwietnia 1928 r. Nr AP. 1869/28 (Zb. Zarz. Min. Spraw Wewn. cz. II. str. 1679).

(—) Korsak
PODSEKRETARZ STANU

III. Pisma Okólne Ministerstwa Spraw Wewnętrznych.

172.

PISMO OKÓLNE

z dnia 1 sierpnia 1939 r.

o odpowiedzialności karnej kierownika zakładu pracy za niewpłacanie do instytucji ubezpieczeń społecznych sum potrącanych przy wypłacie wynagrodzenia pracującym, — art. 58 pr. o wykr. i art. 272 ustawy o ubezpieczeniu społecznym

(Nr AP. 106/72)

Do

Urzędów Wojewódzkich, Komisariatu Rządu na m. st. Warszawę i Starostw.

W ślad za pismem okólnym z dnia 27 grudnia 1938 r. (Dz. Urz. Min. Spraw Wewn. Nr 38. poz. 232 z 1938 r.) Ministerstwo Spraw Wewnętrznych podaje poniżej do wiadomości i zastosowania w praktyce uchwałę Izby Karnej Sądu Najwyższego z dnia 25 marca 1939 r. zawierającą wykładnię art. 58 prawa o wykroczeniach i art. 272 ustawy z 28 marca 1933 r. (Dz. U. R. P. Nr 51, poz. 396).

(—) Godlewski
DYREKTOR DEPARTAMENTU

Uchwała Całej Izby Karnej Sądu Najwyższego

z 25 marca 1939 r.

Sąd Najwyższy rozpoznawał wniosek Ministra Sprawiedliwości z dnia 10 października 1938 r., zgłoszony na zasadzie art. 41 u. s. p.:

1) Jaki zachodzi stosunek między art. 58 pr. o wykr. a art. 272 ustawy z dnia 28 marca 1933 r. o ubezpieczeniu społecznym (Dz. U. poz. 396)?

2) Czy niewpłacenie do instytucji ubezpieczeń społecznych składki, ulegającej potrąceniu na rzecz tej instytucji przy wypłacie wynagrodzenia służbie domowej, jest czynem karalnym?

i po wysłuchaniu wniosku Prokuratora uchwalił co następuje:

1. Przepis art. 272 ustawy z 28 marca 1933 o ubezpieczeniu społecznym (Dz. U., poz. 396), późniejszy w stosunku do przepisu art. 58 pr. o wykr., nie uchylił tego przepisu ogólnego odnośnie do ubezpieczeń wymienionych w art. 1 ustawy z 28 marca 1933, lecz recypując ten przepis stanowi tylko jego wykładnię autentyczną.

2. Niewypłacenie składki do instytucji ubezpieczeń społecznych przewidzianej ustawą z 28 marca 1933 o ubezpieczeniu społecznym (Dz. U. poz. 396), potrąconej na rzecz tej instytucji przy wypłacie wynagrodzenia służbie domowej jest czynem karalnym.

Uzasadnienie

1. Wykładnia przepisu art. 272 ustawy z 28 marca 1933 r. o ubezpieczeniu społecznym (Dz. U. poz. 396) zmienionej rozp. Prez. Rzplitej z 25 października 1934 (Dz. U. poz. 855) natrafia na znaczne trudności wynikające z wadliwej techniki ustawodawczej zastosowanej przy jego redakcji. Przepis ten poza innymi wadami nie mającymi tutaj bezpośrednio większego znaczenia przewiduje stan faktyczny zagrożony już sankcją karną w ustawodawstwie karnym, a to w art. 58 pr. o wykr., nie określając stanowiska w stosunku do tej wcześniejszej normy prawnej.

Przepis art. 272 ustawy o ubezp. społ. jest późniejszy w stosunku do art. 58 pr. o wykr. i to przy wykładni znaczenia art. 272 ustawy o ubezp. społ. należy mieć na uwadze.

Porównanie tekstów tych przepisów wykazuje różnice w treści redakcyjnej i w ich zakresie działania. Różnice te sa następujące:

a) art. 58 pr. o wykr. karze za niewpłacenie „sum potrącanych" gdy tymczasem art. 272 ustawy o ubezp. społ. za karalne uznaje niewpłacenie części składek „p r z y p a d a j ą c y c h na zatrudnionych pracowników", niezależnie od obowiązku uiszczenia „potrąconych" kwot wraz z przewidzianymi w art. 229 ustawy o ubezp. społ. odsetkami zwłoki;

b) art. 58 pr. o wykr. używa ogólnego określenia „nie wpłaca", nie określając przy tym ściśle terminu wpłaty. Inaczej natomiast brzmi określenie zawarte w art. 272 ustawy o ubezp. społ., który podaje ścisły termin oznaczony w osobnym rozp. Min. Opieki Społecznej;

c) podmiotem przestępstwa jest według art. 58 pr. o wykr. ten kto kieruje zakładem pracy, a w myśl art. 272 ustawy o ubezp. społ.—pracodawca;

d) przepis art. 58 pr. o wykr. obejmuje wszelkie świadczenia na rzecz instytucyj ubezpieczeń społecznych, natomiast przepis art. 272 ustawy o ubezp. społ., jedynie niektóre z tych świadczeń wyraźnie wymienione w art. 1 ustawy o ubezp. społ.

Na tle treści tych przepisów i wskazanych wyżej różnic, a także ich zasięgu przedmiotowego nasuwają się dwa przeciwne sobie poglądy co do ich wzajemnego stosunku. Stosunek wspomnianych dwóch przepisów może być określony, bądź jako relacja normy ogólnej i przy tym wcześniejszej (art. 58 pr. o wykr.) do normy specjalnej i późniejszej (art. 272 ustawy o ubezp. społ.), bądź też jako normy zasadniczej do późniejszego przepisu interpretacyjnego (art. 272 ustawy o ubezp. społ.). Pierwsza konstrukcja prowadziłaby do stosowania art. 272 we wszystkich przypadkach, w których chodzi o rodzaje ubezpieczeń wymienionych w art. 1 ustawy o ubezp. społ. i opierałaby się na założeniu, że w tym zakresie uchylony został przepis art. 58 pr. o wykr. Ten ostatni przepis miałby zatem zastosowanie do tych rodzajów ubezpieczeń, których nie objęła t. zw. ustawa scaleniowa z 28 marca 1933 r. Drugi pogląd pociągnąłby za sobą uznanie wyłącznej mocy art. 58 pr. o wykr. w zakresie wszelkich rodzajów ubezpieczeń i sprowadziłby znaczenie art. 272 do granic t. zw. autentycznej wykładni.

Odpowiedzi na to pytanie trzeba szukać w redakcyjnym ujęciu tych przepisów i rozpatrzeniu wskazanych wyżej różnic. Rozpatrzenie to pozwoli określić, czy i w jakich granicach różnice te są istotne, czy tylko pozorne oraz czy i w jakich rozmiarach przepis art. 272 dokonał zmiany art. 58 pr. o wykr., co łącznie z treścią tych przepisów i redakcyjnym ujęciem art. 272 ułatwi rozstrzygnięcie pytania, czy i w jakich rozmiarach art. 272 ustawy o ubezp. społ. uchylił art. 58 pr. o wykr., czy też treść jego służy tylko do wykładni tego przepisu.

2. Art. 272 ustawy o ubezp. społ., nie zawierając w swym tekście sankcji karnej, nie ogranicza się do powołania sankcji karnej przewidzianej w art. 58 pr. o wykr., lecz mówi wyraźnie, że sprawca „ponosi odpowiedzialność karną przewidzianą w art. 58 pr. o wykr.", a więc na zasadach art. 58 pr. o wykr. Z tego stanowiska przepis art. 272 pow. ustawy z 1933 r. można uważać tylko za recypowanie art. 58 pr. o wykr. i za jego wykładnię autentyczną.

Nie można natomiast zgodzić się z poglądem, jakoby art. 58 pr. o wykr. został uchylony przepisem art. 272 wspomnianej ustawy w stosunku do ubezpieczeń społecznych, określonych w art. 1 tej ustawy i jakoby przepis art. 272 ustanowił odpowiedzialność karną pracodawcy za niewpłacenie składek „przypadających" na pracowników.

Przyjęcie tego poglądu doprowadziłoby do tego, iż przepis art. 58 pr. o wykr. stałby się przepisem szczątkowym stosowanym tylko do nielicznych ubezpieczeń nie objętych t. zw. ustawą scaleniową. Byłoby to niewątpliwie sprzeczne z intencją ustawodawcy, który w art. 58 pr. o wykr. stworzył przepis ogólny odnoszący się do wszystkich instytucyj ubezpieczeń społecznych, starając się stworzyć możliwie jednolitą podstawę dla odpowiedzialności pracodawców za niewpłacenie składek potrąconych pracownikom na rzecz tych instytucyj. Tendencji tej dał wyraz ustawodawca w opisanej wyżej redakcji art. 272 ustawy o ubezp. społ., który powołuje odpowiedzialność karną z art. 58 pr. o wykr., a nie tylko określoną tam sankcję karną.

Nie przeczy temu zatrzymanie w art. 34 ustawy o ubezp. społ. na wypadek bezrobocia odpowiedzialności karnej pracodawcy za niewpłacenie całej składki z art. 6 tej ustawy, bo z utrzymania tego przepisu opartego na innym ujęciu prawnym nie wynika, by ustawodawca chciał stwarzać dalsze różnice odpowiedzialności, skoro w art. 58 pr. o wykr. posiadał przepis, który swym zasięgiem obejmuje wszelkie świadczenia pracodawców na rzecz instytucyj ubezpieczeń społecznych z tytułu potrąconych pracownikom składek i stanowi jednolitą w zasadzie podstawę odpowiedzialności za niedopełnienie tych świadczeń.

3. Jak wyżej wspomniano, art. 58 pr. o wykr. karze za niewpłacenie „sum potrącanych", gdy tymczasem art. 272 ustawy o ubezp. społ. mówi o sumach „przypadających" na pracowników. Na tle tych przepisów nasuwało się pytanie, czy przez sumy „potrącane" należy rozumieć sumy rzeczywiście potrącone, czy też sumy niepotrącone, lecz które należało potrącić, a ponadto, jakie znaczenie posiada zamieszczenie w art. 272 ustawy o ubezp. społ. określenia o części składek „przypadających" na pracownika.

Kwestie te rozstrzygnął Sąd Najwyższy w składzie Całej Izby Karnej w uchwale z 8 października 1938 r. Sygn. 1. K. 2607/37/Zb.O./256/38, w której odstępując od wykładni przyjętej w składzie siedmiu sędziów w postanowieniu z 24 października 1936 r. Sygn. 1. K. 311/36/Zb.O.433/36, wypowiedział zasadę, że art. 58 pr. o wykr., mówiąc o sumach potrącanych na rzecz instytucji ubezpieczeń społecznych, ma na uwadze sumy potrącone, a nie sumy niepotrącone, a które winny być potrącone.

Obydwa powyższe orzeczenia wypowiadają zapatrywanie, że także wykładnia art. 272 ustawy z 1933 r. nie uprawnia do wniosku, aby karalne było nie tylko niewpłacenie sum potrąconych, lecz także tych, które powinny być potrącone. W szczególności przez użycie w art. 272 wspom. ustawy słowa „przypadających" na pracowników ustawodawca przeciwstawił tylko składki od pracowników składkom należny od pracodawcy, gdy słowa końcowe art. 272 głoszą o kwotach „potrąconych" (por. Zb. O. 433/36, 256/38).

Teza ta oparta na wykładni gramatycznej, historycznej i logicznej wspomnianych przepisów, stwierdza w ten sposób, że art. 58 pr. o wykr., sam przez się, jak też w związku z art. 272 ustawy o ubezpieczeniu społecznym, podobnie jak art. 96 ustawy z 19 maja 1920 (Dz. U. poz. 292) o obowiązkowym ubezpieczeniu na wypadek choroby, a także analogiczny przepis, zamieszczony w projekcie ustawy o ubezpieczeniu społecznym, wniesionym do Sejmu w 2 marca 1932 r. (Druk Sejm. nr 529), dopatruje się istoty określonego tam przestępstwa w przetrzymaniu składek „potrąconych" pracownikom. Jest to przestępstwo przeciw mieniu, na co wskazuje też napis rozdziału VI pr. o wykr., pod którym ten przepis umieszczono.

Z powyższego wypływa wniosek, że tak art. 58 pr. o wykr., jak i art. 272 ustawy z 1933 r dotyczą karalności za niewpłacenie składek rzeczywiście „potrąconych". Nie ma powodu do odstąpienia od tego poglądu, należycie w uchwale całej Izby Karnej umotywowanego.

Art. 272 i art. 58 pokrywają się przeto co do pytania, czy odpowiedzialność karna istnieje za niewpłacenie sum potrąconych, czy także za niewpłacenie tych, które winny być potrącone. W tym szczególe art. 272 nie wprowadza ani novum, ani nie ustala wykładni autentycznie, owszem Sąd Najwyższy dopiero drogą wykładni odrzuca sugestię, aby słowa art. 272 „przypadających" na robotników rozszerzały odpowiedzialność za niewpłacenie składek także na te, które winny być potrącone, choć potrącone nie zostały.

Tym samym należy stwierdzić, że czynem karalnym może być niepłacenie składki rzeczywiście potrąconej, a nie także „ulegającej potrąceniu".

4. Również w kwestii, kiedy powstaja odpowiedzialność karna za niewpłacenie składki potrąconej, nie ma rozbieżności między art. 272 ustawy z 1933 r. a art. 58 pr. o wykr.

Wyjaśnienie w art. 272 tej ustawy, że karalne jest niewpłacenie składki w terminie nie wprowadza nic, coby już nie rozumiało się według art. 58 pr. o wykr. Według tego artykułu „nie wpłaca" składki rzeczywiście potrąconej ten, kto do wpłacenia jest obowiązany, a zobowiązanie to powstaje w terminie przepisanym prawem (więc według art. 272 oznaczonym rozp. Min.; poza ubezpieczeniami z ustawy z 1933 r. zaraz po potrąceniu składek, bo to jest „termin" powstania obowiązku „wpłacenia", jeśli brak szczególnych przepisów o terminie).

5. Art. 58 pr. o wykr. wymienia jako podmiot odpowiedzialny kierownika zakładu pracy, natomiast art. 272 — pracodawcę.

Do przepisu karnego art. 272 jak i innych przepisów karnych ustawy z 1933 r. (Dz. U. poz. 396) mają zastosowanie postanowienia części ogólnej pr. o wykr. i zasada, że odpowiedzialną karnie może być tylko osoba fizyczna. Ustawa z 1933 r. nie zawiera w tym względzie wyjątku, przewidując odpowiedzialność materialną właściciela zakładu pracy, który nie jest kierownikiem zakładu, za grzywny wymierzone osobom odpowiedzialnym karnie. Odpowiedzialność ta sui generis nie ma jednak charakteru kary. Z art. 282 ust. 1 i 4 jest też widoczne, że pracodawca odpowiada karnie tylko jeśli jest kierownikiem zakładu pracy. Według założeń zasadniczych art. 272 i 282 pracodawca (art. 272) jest sam kierującym zakładem pracy (art. 58 pr. o wykr.), jeśli nie jest prawidłowo wykazana inna osoba jako kierownik. Wyłączone jest przeto ukaranie pracodawcy, jeśli jest ustanowiony p r a w n i e kierownik zakładu pracy, co obejmuje nie tylko wypadki, gdy pracodawcą jest osoba prawna, małoletni, niewłasnowolny itp. I tu więc nie ma sprzeczności między art. 58 pr. o wykr. a art. 272 w związku z art. 282 ustawy z 1933 r.

Pozornym rozszerzeniem odpowiedzialności z art. 58 pr. o wykr. dla zakresu ustawy 1933 r. (Dz. U. poz. 396) byłby przepis art. 282 ustęp 2.

W rzeczywistości jednak tak nie jest. Odpowiedzialność osób powołanych do zawiadywania interesami pracodawcy za przestępstwo z art. 58 pr. o wykr. można wyprowadzić z treści tego artykułu ż wyżej przytoczonym przepisem uzupełniającym, uważając go jako autentyczną wykładnię wspomnianego artykułu. Przez zawiadywanie cudzymi interesami rozumie się uprawnienie do rozstrzygania spraw związanych z tymi interesami. Osobą powołaną do zawiadywania nie będzie więc urzędnik lub funkcjonariusz, którego zadaniem jest tylko wykonywanie zleceń. Natomiast za zawiadowcę cudzych interesów uważać można pełnomocnika, prokurenta, kierownika działu przedsiębiorstwa, który współdziała w prowadzeniu przedsiębiorstwa, równocześnie, a nawet łącznie z pracodawcą, czy też naczelnym kierownikiem zakładu. Należeć tutaj będzie kierownik działu finansowego, czy też kasowego zakładu. Te osoby jako współdziałające w kierownictwie zakładu lub jego części odpowiadałyby z art. 58 pr. o wykr., jako te które kierując zakładem pracy dopuściły się opisanego tam przewinienia. Przepis art. 58 pr. o wykr. jest syntetycznym. Używa dla określenia podmiotu przestępstwa tak ogólnego określenia, które pozwala podciągnąć tutaj nie tylko pracodawcę lub innego kierownika zakładu pracy, ale także osoby współkierujące całym zakładem lub też poszczególnymi działami zakładu lub jego gospodarstwa. Poza ten zakres osób art. 282 ust. 2 nie sięga, skoro określając osoby odpowiadające, o p r ó c z p r a c o d a w c y zaznacza, że muszą to być osoby powołane do zawiadywania jego interesami, a więc nie wykonawcy poszczególnych czynności.

6. Pozostaje do omówienia kwestia, czy i jakie znaczenie ma art. 280 ustawy o ubezpieczeniu społecznym dla wykładni art. 272 tej ustawy i jego stosunku do art. 58 pr. o wykr.

Przepis ten ma na celu zaostrzenie sankcji karnej w przypadku trzykrotnego powrotu do przestępstwa, stanowiąc, iż sprawca, który w przeciągu trzech lat został skazany za przestępstwa przewidziane w art. 269—276, 278 i 279 na karę pieniężną, a przed upływem pięciu lat od ostatniego skazania ponownie dopuszcza się jednego z tych przestępstw podlega karze aresztu do miesiąca; jeżeli tym przestępstwem jest przestępstwo przewidziane w art. 273, podlega karze araesztu od jednego do trzech miesięcy.

Wykroczenia z art. 269, 270, 271, 274, 275, 276 278 i 279 ustawy o ubezpieczeniu społecznym zagrożone są w tych przepisach tylko grzywną, za przestępstwa z art. 272 i 273 grozi w zasadzie kara aresztu do trzech miesięcy lub grzywny do 3000 zł.

Z porównania tych przepisów jest widoczne, że art. 280 istotnie zaostrza karę dla recydywistów w tym

przepisie określonych w stosunku do przestępstw z art. 269, 270, 271, 274, 275, 276, 278 i 279 ustawy o ubezpieczeniu społecznym, a więc przestępstw zagrożonych w zasadzie karą pieniężną, bo w przypadku takiego powrotu do przestępstwa w miejsce grzywny wchodzi kara pozbawienia wolności a także w stosunku do przestępstwa w art. 273, bo w miejsce kary aresztu do 3 miesięcy lub grzywny do 3.000 zł zagraża tylko karą aresztu i to od miesiąca do 3 miesięcy.

Lecz jakie znaczenie mogło mieć ustanowienie w art. 280 ustawy o ubezpieczeniu społecznym sankcji karnej do 1 miesiąca dla przestępstwa z art. 272 popełnionego w warunkach powrotu do przestępstwa?

Wszak przestępstwo to zagrożone jest w art. 58 pr. o wykr. karą aresztu do 3 miesięcy lub grzywną do 3.000 zł. W przypadku określonego w art. 280 ustawy o ubezpieczeniu społecznym powrotu do przestępstwa odpadłaby ewentualna kara grzywny, zaś kara aresztu zostałaby zniżona do 1 miesiąca. W ten sposób władza powołana do orzekania w sprawach o przestępstwa z art. 272 ustawy z 1933 r. zostałaby ograniczona w prawie wymierzenia kary pozbawienia wolności przekraczającej granice 1 miesiąca, pomimo, że art. 58 pr. o wykr. pozwalał wymierzyć tę karę w zakresie do 3 miesięcy.

Przepis art. 280 ustawy z 1933 r. wprowadziłby zatem złagodzenie a nie zaostrzenie kary dla recydywistów nawet wówczas, gdyby przyjąć, iż przepis art. 9 pr. o wykr. nie miałby w tym przypadku zastosowania z uwagi na to, że przekroczenie to zagrożone jest w pierwszym rzędzie karą aresztu lub grzywną a dopiero w przypadku recydywy wyłącznie karą aresztu.

Wprawdzie po odrzuceniu możności zastosowania art. 9 pr. o wykr. kara za wykroczenia z art. 272 według art. 280 nie mogłaby być niższa od 1 dnia aresztu (art. 7 pr. o wykr.) i nie można by jej zastąpić grzywną, jednak przy badaniu, który przepis jest względniejszy dla sprawcy trzeba mieć na względzie całość tego przepisu, a więc nie tylko najniższą, lecz także najwyższą granicę kary, a ta w art. 58, pr. o wykr. jeżeli chodzi o karę pozbawienia wolności, niewątpliwie jest surowsza.

W stosunku do art. 272 ustawy o ubezpieczeniu społecznym zrozumiałe byłoby tylko takie zastosowanie kary, które nie zniżyłoby kary pozbawienia wolności, przewidzianej w art. 58 pr. o wykr., a więc takie, jakie przepisana dla zagrożonego taką samą karę art. 273 ustawy o ubezpieczeniu społecznym. Tutaj uchylono ewentualną karę grzywny i ustanowiono najniższą karę aresztu od 1 miesiąca, nie zniżając górnej granicy tej kary.

Takiego zaostrzenia nie wprowadzono dla przestępstwa z art. 272, lecz przeciwnie zniżono jeszcze górną granicę kary pozbawienia wolności do miesiąca.

Jeżeli się zatem zważy, że art. 280 nie tylko nie zaostrza, lecz łagodzi sankcję karną za przestępstwo z art. 272, co nie było jego celem — to należy dojść do wniosku, że przepis art. 272 powołano w art. 280 omyłkowo, bo nie było powodu, aby w przypadku recydywy sankcję karną za to przestępstwo łagodzić i by w razie zamiaru zaostrzenia sankcji karnej dla recydywistów nie wprowadzić takiego zaostrzenia, jakie zastosowano dla przestępstwa z art. 273 taką samą w zasadzie zagrożonego karą.

7. Z przedstawionych założeń można wysnuć charakter prawny przepisu art. 272, który należy wykładać przy uwzględnieniu związkowych przepisów ustawy z 1933 r., które według swego brzmienia dotyczą także art. 272, dając tym pełny jego obraz prawny.

Jak wyżej wykazano, przepis ten ma charakter wyłącznie interpretacyjny. Ten jego charakter usuwa wszelkie pozorne różnice i rozbieżności, jakie nasuwają się przy porównaniu treści tych przepisów, a zarazem zapewnia w zasadzie jednolitą podstawę odpowiedzialności karnej przez stosowanie art. 58 pr. o wykr. do wszystkich rodzajów ubezpieczeń społecznych.

Z tych zasad do przestępstwa niewpłacenia przez pracodawcę składek potrąconych pracownikom mają zastosowanie art. 56 rozp o postępowaniu karno-administracyjnym i art. 11 § 1 pr. o wykr., a nie art. 285 i 286 ustawy z 1933 r.

8. Z powyższych założeń wypływa też odpowiedź na pytanie drugie:

a) Wobec uchwały Całej Izby Karnej z 8 października 1938 r. Zb. O. 256/38 nie jest karalne niewpłacenie składki „ulegającej potrąceniu", lecz tylko składki rzeczywiście potrąconej służbie domowej.

b) co do pojęcia zakładu pracy, nie ma podstaw prawnych do przypisywania temu pojęciu znaczenia ścieśniającego, a w szczególności ograniczenia go do pojęcia zakładu przemysłowego (art. 1, 13, 5 ustawy z 1927 r. o pr. przemysł. Dz. U. poz. 468); art. 10 i nast. dekretu z 1938 r. Dz. U. poz. 608) o pr. prasowym) lub zarobkowego w ogóle jak biura pisania podań — ustawa z 1933 r. Dz. U. poz. 269, Dz. U. poz. 544), co jest oceną jego celu ze stanowiska pracodawcy, podczas gdy art. 58 pr. o wykr. mówi o zakładzie p r a c y, a więc ze stanowiska wykonywanych przez pracowników czynności a bez względu na rozmiar i formę organizacji i cele pracy. Gospodarstwo domowe więc wytwarzające, przetwarzające, choć niezarobkowe (art. 1 ustawy z 1927 r. Dz. U. poz. 468) i dla ograniczonej liczby domowników, jest w rozumieniu art. 58 pr. o wykr. także zakładem pracy.

W myśl art. 2 ustawy o ubezpieczeniu społecznym obowiązkowi ubezpieczenia podlegają z zastrzeżeniem art. 4, 5 i 6 tej ustawy wszystkie osoby bez różnicy płci i wieku, pozostające w stosunku pracy najemnej lub w stosunku służbowym. Służba domowa z zastrzeżeniem ust. 3 pkt. 1 lit. a) art. 6 ustawy o ubezpieczeniu społecznym podlega obowiązkowi ubezpieczenia wedle tej ustawy, za czym nie tylko pracownicy zatrudnieni w przedsiębiorstwach zarobkowych, ale także w gospodarstwach domowych podlegają ubezpieczeniu w myśl ustawy o ubezpieczeniu społecznym. Obowiązek wpłacenia składek potrąconych służbie domowej obciąża oczywiście także służbodawców. Przedmiotową i podmiotową istotę przestępstwa z art. 58 pr. o wykr., mogą więc popełnić także pracodawcy zatrudniający służbę domową. Ograniczenia odpowiedzialności z art. 58 pr. o wykr. tylko do kierowników zakładów przemysłowych, handlowych itp. byłoby n i c z y m n i e u z a s a d n i o n y m zwolnieniem od odpowiedzialności szeregu podmiotów przestępstwa.

Art. 58 pr. o wykr. mówiąc o kierowniku „Zakładu pracy" czyni zadość wymaganiom językowym i istoty zadań kierownika, który nie jest tylko kierownikiem „miejsca zatrudnienia", o którym jest mowa w art. 20 ustawy z 1933 r. (Dz. U. poz. 396). Określenie kierownika według nomenklatury art. 20 ustawy z 1939 r. (Dz. U. poz. 396) nie byłoby właściwe, choć chodzi o wymienione w tym artykule (w nawiasie) zakłady, będące z punktu widzenia ubezpieczonego (art. 19) „miejscami jego zatrudnienia". Kierownikiem gospodarstwa domowego nie musi być sam pracodawca. U osób bogatych i zamożnych jest nim opłacana osoba (kierownik gospodarczy, gospodyni), u innych także niekoniecznie sam pracodawca, lecz ktoś z rodziny kierujący tym gospodarstwem. Art. zaś 272 i 282 ustawy z 1933 r. wskazuje pracodawcę samego jako kierownika, jeśli nie jest wykazana prawidłowo inna osoba jako kierownik.

9. Wobec ustalenia, iż istota przestępstwa z art. 58 pr. o wykr. polega na niewpłaceniu do instytucyj ubezpieczeń społecznych sum „potrąconych" na rzecz tych instytucyj przy wypłacie pracującym wynagrodzenia należy omówić także kwestie, kiedy składka będzie rzeczywiście potrącona.

Ustawa o ubezpieczeniu społecznym z 28 marca 1933 r. (Dz. U poz. 396), zmieniona rozp. Prez. Rzplitej z 24 października 1934 r. (Dz. U. poz. 855) w art. 219, a także ustawa o zabezpieczeniu na wypadek bezrobocia z 18 lipca 1924 r. (Dz. U. poz. 555/32) w art. 7 ust. 8, licząc się z trudnościami ściągania składek od pracowników, nakłada na pracodawcę obowiązek, a zarazem daje mu prawo potrącenia z płacy pracownika części składek od niego należnej („przypadającej"). W podobny sposób normuje tę kwestię ustawa o ubezpieczeniu pracowników umysłowych, objęta rozp. Prez. Rzplitej z 24 listopada 1927 r. (Dz. U. poz. 911) z późniejszymi zmianami i uzupełnieniami w art. 105 tej ustawy. Pracodawca, potrącając pracownikowi część

jego płacy, działa na mocy upoważnienia ustawy, a zarazem zwalnia się od obowiązku wypłacenia mu tej części wynagrodzenia, jest natomiast zobowiązany do wpłacenia tej sumy do zakładu ubezpieczeń społecznych. Potrącenie odbywa się przez wypłacenie pracownikowi jego zarobku, zmniejszonego o część składki ubezpieczeniowej, obciążającej pracownika. Nie można mówić by potrącenie to odbywało się automatycznie z mocy ustawy. Dokonanie potrącenia odbywa się na mocy czynności pracodawcy, opartej na woli potrącenia składki. Pracodawca, który wypłaci całe należne pracownikowi wynagrodzenie nie dokona potrącenia. Co więcej pracodawcy z mocy wyraźnego przepisu ustawy nie wolno będzie z płacy następnej potrącić składki na ubezpieczenia z art. 1 ust. o ubezp. społ. (art. 219 tej ustawy) i składki na zabezpieczenie na wypadek bezrobocia (art. 7 ustawy o zabezpieczeniu na wypadek bezrobocia) będzie natomiast obowiązany z własnych funduszów składki te pokryć. Art. 105 ustawy o ubezpieczeniu pracowników umysłowych stanowi wreszcie, iż potrącenie może być wykonane wstecz tylko za dwa okresy płatnicze, przy czym niepotrącone w tym terminie składki pokrywa pracodawca z własnych funduszów.

Doświadczenie uczy, iż służbodawcy nie korzystają niejednokrotnie z ustawowego uprawnienia potrącenia służbie domowej części składek obciążających ich płacę, pokrywając je z własnych funduszów. Fakt ten nie powoduje automatycznie zwiększenia umówionej płacy. jeżeli jest on wyrazem dobrej woli służbodawcy, wynikłej np. z nakazów etyki społecznej, a nie umowy zawartej z pracownikiem (służącym) wyraźnie lub dorozumianie (art. 22 k. z.). Wypłata umówionego wynagrodzenia w tym przypadku nie zawiera potrącenia składki.

Inaczej przedstawiałaby się sprawa w przypadku zawarcia umowy o pracę, zawierającej oprócz oznaczenia wysokości płacy także nałożenie na pracodawcę obowiązku uiszczenia z własnych funduszów części składki obciążającej pracownika. W tym przypadku płaca składałaby się z dwóch czynników tworzących nierozdzielną całość, wypłacenie zatem pracownikowi wynagrodzenia zmniejszonego o część składki obciążającej pracownika, lecz w drodze umowy przerzuconej na pracodawcę, mieściłoby w sobie rzeczywiste potrącenie tej części składki, bo pracodawca zgodnie zresztą z przepisem ustawy upoważniającym go do potrącenia składki — nie wypłacił pracownikowi całego umówionego wynagrodzenia zatrzymując składkę z mocy ustawy obciążającą pracownika. Jej niewpłacenie do zakładu ubezpieczeń społecznych we właściwym czasie rodziłoby odpowiedzialność pracodawcy z art. 58 pr. o wykr.

Ocenienie, czy zachodzi pierwszy, czy też drugi przypadek — jest oczywiście kwestią faktu, którego ocenienie należy do władz orzekających.

173.

PISMO OKÓLNE

z dnia 3 sierpnia 1939 roku

w sprawie nieuwzględniania wniosków niemieckich, wyrażających nazwy miejscowości polskich w brzmieniu niemieckim.

(Nr AC. 30-26-2)

Do

Urzędów Wojewódzkich, Komisariatu Rządu na m. st. Warszawę i Starostw.

Okólnikiem w sprawie wykonania art. 19 układu polsko-niemieckiego z dnia 5 marca 1924 r. o obrocie prawnym (Dz. U. R. P. Nr 36, poz. 217 z 1926 r.) zarządził m. in. niemiecki minister spraw wewnętrznych, by władze niemieckie w korespondencji z władzami polskimi posługiwały nazwami miejscowości, położonych w Polsce, w brzmieniu niemieckim, właściwe polskie brzmienie urzędowe podając jedynie w formie omówienia nawiasowego.

Zarządzenie to pozostaje w rażącej sprzeczności z ogólnie przyjętymi zasadami obrotu międzynarodowego, a także z dotychczasową praktyką ustaloną w porozumieniu z Niemcami w sprawie zasad wykonania powołanego wyżej układu.

W myśl zasad tych oraz ustalonej praktyki, we wszelkiego rodzaju wezwaniach o pomoc prawną (administracyjną) należy posługiwać się bez jakichkolwiek tłumaczeń, transkrypcji i t. p. omówień, oryginalnymi jedynie nazwami miejscowości w brzmieniu urzędowym, obowiązującym w państwie strony wezwanej, co w zastosowaniu do wezwań, kierowanych do Polski, wyraża się z natury rzeczy obowiązkiem posługiwania się nazwami polskimi i to wyłącznie tylko polskimi.

Wszelkie pisma (wnioski) zatem, które by w obrocie z Niemcami zasadzie tej nie czyniły zadość należy odtąd. z krótkim pouczeniem odręcznym, zwracać wnioskodawcom bez merytorycznego rozpatrzenia.

Zarządzenie niniejsze ma zastosowanie do wszelkiej korespondencji z Niemiec, opartej o przepis art. 19 omawianego układu, a więc i do korespondencji, kierowanej bezpośrednio pod adresem urzędników stanu cywilnego (osób pełniących funkcje tych urzędników), którym też należy podać je do wiadomości i ścisłego przestrzegania.

(—) Godlewski
DYREKTOR DEPARTAMENTU

174.

PISMO OKÓLNE

z dnia 3 sierpnia 1939 r.

o wystawianiu zaświadczeń o wierzytelnościach przyjętych na pokrycie należności podatkowych

(Nr GB. 19/29-55)

Do

Urzędów Wojewódzkich.

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych stwierdziło, że władze i urzędy, podległe Urzędom Wojewódzkim coraz częściej wystawiają zaświadczenia o wierzytelnościach prywatno-prawnych, przyjętych na pokrycie należności podatkowych, przyczym zaświadczeń tych przez dłuższy okres czasu nie realizują.

Postępowanie takie utrudnia Urzędom Wojewódzkim dysponowanie kredytami miesięcznymi i wykonywanie budżetu zgodnie z obowiązującymi przepisami władz naczelnych.

W związku z powyższym Ministerstwo Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministerstwem Skarbu zarządza co następuje:

Władze i urzędy państwowe podległe właściwym Urzędom Wojewódzkim, nie dysponują kredytami i nie są odpowiedzialne za wykonywanie budżetów miesięcznych, a gospodarkę swą prowadzą w granicach otrzymywanych zaliczek, zatem władze i urzędy te nie mogą zaciągać żadnych zobowiązań ani też dokonywać żadnych wydatków przekraczających sumy, posiadanych zaliczek.

Z powyższego wynika, że władze i urzędy państwowe, nie dysponujące kredytami, nie mogą wystawiać zaświadczeń dostawcom i przedsiębiorcom o wysokości nieuregulowanych im należności z tytułu dostaw i robót. Tego rodzaju zaświadczenia mogą być wystawiane jedynie przez Urząd Wojewódzki (Oddział Budżetowo-Gospodarczy) z zachowaniem postanowień, zawartych w piśmie okólnym Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z dnia 20 lipca 1938 r. Nr GB. 19-29 (Dz. Urz. Min. Spraw Wewn. Nr 21, poz. 121 z 1938 r.).

W sprawie powyższej Urzędy Wojewódzkie wydadzą odpowiednie zarządzenia wszystkim podległym władzom i urzędom państwowym, przy czym czuwanie nad ścisłym wykonywaniem wydanych zarządzeń należy powierzyć inspektorowi starostw, kierownikowi oddziału budżetowo-gospodarczego oraz urzędnikom wydziałów fachowych, kontrolujących podległe władze i urzędy.

Jednocześnie Ministerstwo wyjaśnia, że postanowienia p. 2 powołanego wyżej pisma okólnego z dnia 20 lipce 1938 r. Nr GB 19-29 odnoszą się nie do wydawania zaświadczeń, lecz do kredytowego zaspakajania potrzeb, w wyniku którego powstaje obowiązek wystawiania zaświadczeń.

(—) Hausner
DYREKTOR GABINETU

175.

PISMO OKÓLNE

z dnia 4 sierpnia 1939 r.

w sprawie akcji oszczędnościowej wśród robotników zatrudnionych na państwowych robotach budowlanych.

(Nr BB. 21-219/39).

Do

P. P. Wojewodów, Komisarza Rządu na m. st. Warszawę, Starostów, Przewodniczących Wydziałów Powiatowych i Prezydentów Miast.

W ciągu tegorocznego sezonu budowlanego podjęta została przez Pocztową Kasę Oszczędności akcja propagandowa wśród robotników w kierunku składania części zarobków na książeczki oszczędnościowe P. K. O., co w dużej mierze może zapobiec zjawisku lekkomyślnego i niecelowego wydawania zarobionych pieniędzy, oraz wyrobić zmysł oszczędzania.

Celem udzielenia poparcia i pomocy w tej akcji Ministerstwo Spraw Wewnętrznych uważa za konieczne, by przy wszelkich robotach budowlanych, wykonywanych pod nadzorem organów rządowej i samorządowej służby technicznej, przyjmowane były i uwzględniane deklaracje robotników, upoważniające kierownictwo budowy lub przedsiębiorcę do zatrzymywania części zarobku i przekazywania jej na książeczkę oszczędnościową P. K. O.

W związku z powyższym do obowiązków kierowników robót należy informowanie robotników o zasadach rozpoczętej akcji oszczędnościowej, w stosunku zaś do przedsiębiorców prowadzenie kontroli list płacy i książeczek oszczędnościowych w celu zapewnienia niezwłocznego wpłacania do P. K. O. kwot potrącanych z należności robotników. Książeczki powinny być wręczane robotnikom z chwilą rozwiązania umowy o pracę oraz dostępne dla kontroli ze strony kierownika budowy, mogącej stwierdzić, czy nie są robione potrącenia wbrew woli robotnika i na jego niekorzyść.

(—) Korsak
PODSEKRETARZ STANU

176.

PISMO OKÓLNE

z dnia 7 sierpnia 1939 r

o kumulacji aplikacji sądowej z innymi zajęciami

(Nr Pers. I 105/15)

Do

Urzędów Wojewódzkich, Komisariatu Rządu na m. st. Warszawę i Wojewódzkich Sądów Administracyjnych w Poznaniu i Toruniu.

Powołując się na swoje pisma okólne: 1) z dnia 7 kwietnia 1939 r. Nr Pers. 105/11 (Dz. Urz. Min. Spraw Wewn. Nr 11, poz. 59) i 2) z dnia 13 lipca 1939 r. Nr Pers. I. 105/14 (Dz. Urz. Min. Spraw Wewn. Nr 18, poz. 151), Ministerstwo Spraw Wewnętrznych podaje poniżej do wiadomości i użytku służbowego pismo Ministerstwa Sprawiedliwości z dn. 13 lipca 1939 r. Nr BP. 7422/39 oraz załączony do tego pisma odpis okólnika Ministra Sprawiedliwości z dnia

22 czerwca 1939 r. Nr BP. 5892/39, normującego kwestię kumulacji stanowisk aplikantów sądowych z innymi zajęciami.

(—) Hübner
DYREKTOR BIURA PERSONALNEGO

Otrzymują nadto:

Komenda Główna Policji Państwowej,
Dowództwo Korpusu Ochrony Pogranicza,
Główny Urząd Statystyczny,
oraz Biura Personalne Ministerstw:
Komunikacji,
Opieki Społecznej,
Przemysłu i Handlu,
Rolnictwa i Reform Rolnych,
Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

MINISTERSTWO SPRAWIEDLIWOŚCI
Warszawa.
dnia 13 lipca 1939 r.
Nr BP.7422/39.

W sprawie okólnika dotyczącego zajęć ubocznych aplikantów sądowych.

Do

Ministerstwa Spraw Wewnętrznych Biuro Personalne.

Ministerstwo Sprawiedliwości przesyła do wiadomości odpis okólnika z dnia 22 czerwca 1939 r. Nr 1909/BP/39, normującego kwestię kumulacji stanowisk aplikantów sądowych z innymi zajęciami.

DYREKTOR BIURA PERSONALNEGO
w/z (—) podpis.

Zał. 1.

MINISTERSTWO SPRAWIEDLIWOŚCI
Warszawa,
dnia 22 czerwca 1939 r.
Nr BP. 5892/39.

OKÓLNIK Nr 1909/BP/39.

Sprawa zajęć ubocznych aplikantów.

Do

Panów Prezesów Sądów Apelacyjnych.

Sprawa zajęć ubocznych aplikantów unormowana została w § 18 rozporządzenia o aplikantach i asesorach z dnia 25 października 1932 r. (Dz. U. R. P. Nr 95, poz. 825) przez rozciągnięcie na aplikantów mocy obowiązującej art. 124—127 prawa o ustroju sądów powszechnych. W zasadzie więc kwestia ta prawnie uregulowana jest w stosunku do sędziów i do aplikantów jednakowo. Bardziej liberalne w praktyce traktowanie zajęć ubocznych aplikantów przyjęło się w niektórych okręgach apelacyjnych jedynie ze względu na częste przypadki bezpłatności aplikacji. Tolerancja ta nie może jednak wykraczać poza ramy zakreślone ustawą, ani też stać w sprzeczności z zasadniczym celem aplikacji, jakim jest szkolenie przyszłych sędziów, prokuratorów i adwokatów.

Podstawą udzielenia zezwolenia na zajęcia uboczne jest warunek, by nie przeszkadzały one w pełnieniu obowiązków służbowych. Wszelkie więc zajęcia, które wymagają stałej pracy w godzinach urzędowych, są w myśl art. 124 i 125 § 1 u. s. p. niedopuszczalne.

Zbyteczne jest uzasadnienie, że aplikanci mający stałe uboczne posady nie mogą zdobyć należytego przygotowania zawodowego. Ponadto brak codziennego kontaktu między aplikantem a sędzią uniemożliwia wydanie należytej opinii, co z kolei powoduje znaczne trudności przy rozstrzyganiu kwestii nominacji.
Wobec powyższego zarządzam co następuje:

1. Jedynymi stanowiskami o charakterze publiczno-prawnym które w myśl art. 124 u. s. p. może zajmować aplikant sądowy, są stanowiska pomocniczych sił naukowych w szkołach akademickich (stanowiska profesorów i docentów nie wchodzą w rachubę).

2 Zezwolenia na zajęcia o charakterze prywatno-prawnym mogą być udzielane tylko pod warunkiem, że zajęcia te będą mieć miejsce poza godzinami urzędowymi (w godzinach popołudniowych). Zasada ta nie wyłącza jednak możliwości sporadycznego zwalniania aplikanta przez jego bezpośredniego przełożonego w godzinach urzędowych w celu załatwienia spraw związanych z zajęciami ubocznymi. Niedopuszczalne jest natomiast udzielenie zezwoleń na zajmowanie stałych posad, wymagających pracy w godzinach urzędowych.

Przykładowo wymienić można jako rodzaje zajęć ubocznych — które da się pogodzić ze stanowiskiem aplikanta — pracę dziennikarską i publicystyczną, udzielanie lekcji, administrację domów itp. Aplikanci, zamierzający poświęcić się zawodowi adwokata, mogą otrzymać zezwolenie na pracę w godzinach popołudniowych w kancelariach adwokackich.

3. Aplikanci, którzy złożą oświadczenie, iż nie zamierzają poświęcić się służbie w sądownictwie, mogą otrzymywać zezwolenia na zajęcia uboczne, wymagające pracy w godzinach urzędowych, nie więcej jednak, niż przez 3 dni w tygodniu.

Zaznaczam, że złożenie takiej deklaracji wyłącza możliwość uzyskania później płatnego etatu i nominacji na stanowisko asesora, o czym należy składającego deklarację uprzedzić.

4. Łączenie stanowisk urzędniczych w sekretariatach sądowych i prokuratorskich (nawet kontraktowych) ze stanowiskiem aplikanta muszę uznać za niedopuszczalne.

Urzędnicy sekretariatów sądowych i prokuratorskich, którzy pragną ubiegać się o stano-

wiska sędziowskie, mogą być mianowani aplikantami przy jednoczesnym zwolnieniu z dotychczasowego stanowiska. Nominacja taka — która w praktyce łączyć się będzie zazwyczaj z przyznaniem płatnego etatu — musi być uzależniona od tego, czy prezes sądu apelacyjnego uważa urzędnika za odpowiedniego kandydata na stanowisko sędziowskie. Nadmieniam, że istnieć będzie zapewne możliwość zaliczania na poczet aplikacji służby sekretarskiej, pełnionej przed uzyskaniem dyplomu magistra praw. (Zgodnie z rozważonym projektem nowelizacji u. s. p.).

Zarządzenia przejściowe:

5. Aplikanci sądowi, którzy w chwili ogłoszenia niniejszego okólnika korzystają z zezwolenia na zajęcia uboczne, inne niż określone w punktach 1 — 5, będą mogli za zgodą *Ministra Sprawiedliwości* utrzymać nadal te zajęcia.

W podaniu o zezwolenie na zachowanie zajęcia ubocznego petent musi wskazać, czy zamierza w przyszłości pozostać w sądownictwie, czy też przejść do innego zawodu, a ponadto określić dokładnie charakter posiadanego zajęcia ubocznego i wskazać wysokość otrzymywanych poborów. Do podań tych należy dołączyć opinie prezesów właściwych sądów okręgowych, akta osobowe petentów, dane o stanie materialnym aplikanta oraz informacje, czy petent został zakwalifikowany do służby w sądownictwie, czy ma widoki uzyskania płatnego etatu lub zasiłku i w jakim czasie. Jeżeli petent ma za sobą mniej, niż rok aplikacji — należy wskazać, czy na podstawie dotychczasowych opinii można spodziewać się zakwalifikowania go jako kandydata do służby w sądownictwie.

Udzielone przed ogłoszeniem niniejszego okólnika zezwolenia na zajęcia uboczne, sprzeczne z zasadami w nim zawartymi, *tracą moc z dniem 1 września 1939 r.*

MINISTER
(—) Grabowski

I. Przedruki z Dziennika Ustaw R. P.

z 28 lipca Nr 65 Rok 1939

Poz. 434. Ustawa z dnia 19 lipca 1939 r. o izbach rzemieślniczych i ich związku *).

I. Izby rzemieślnicze.

Art. 1. 1. Ustanawia się izby rzemieślnicze, jako stałą reprezentację gospodarczych i zawodowych interesów rzemiosła.

2. Izba rzemieślnicza jest instytucją samorządu gospodarczego i osobą prawa publicznego.

3. Izba odpowiada za zobowiązania swoim majątkiem.

4. Język polski jest językiem urzędowym izb rzemieślniczych.

Art. 18. 1. Wszystkie stowarzyszenia rzemieślnicze, cechy i związki cechów są obowiązane udzielać wiadomości, wykazów i posiadanych danych statystycznych na żądanie izby, w której okręgu mają swą siedzibę, oddział lub delegaturę albo na której okręg rozciągają swą działalność. Ten sam obowiązek ciąży na osobach i przedsiębiorstwach wykonywających samoistnie rzemiosło w okręgu izby.

2. Winni naruszenia postanowień ust. 1 podlegają karze porządkowej w wysokości do 50 zł.

3. Do nakładania kar porządkowych jest powołany zarząd izby. Od orzeczenia zarządu izby służy ukaranemu prawo odwołania do właściwego wojewody w terminie siedmiu dni od dnia doręczenia orzeczenia.

4. Ściąga się grzywnę w drodze egzekucji administracyjnej w razie nieuiszczenia jej w terminie siedmiu dni od daty jej uprawomocnienia się.

5. Zarząd izby może przed wykonaniem kary uchylić swe orzeczenie, jeżeli ukarany dopełni obowiązku, przewidzianego w ust. 1 i przedstawi należyte usprawiedliwienie.

Poz. 435. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 21 lipca 1939 r. o zasiłkach wyrównawczych dla pracowników, przyjętych ze służby czesko-słowackich kolei państwowych do służby w przedsiębiorstwie „Polskie Koleje Państwowe“.

Poz. 436. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 6 lipca 1939 r. o zmianie granic gmin miejskich i wiejskich w powiecie śremskim, województwie poznańskim.

Poz. 437. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 7 lipca 1939 r. o zmianie granic gmin miejskich i wiejskich w powiecie kępińskim, województwie poznańskim.

---

*) w wyjątkach

Poz. 438. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 7 lipca 1939 r. o zmianie granic gmin miejskich i wiejskich w powiecie obornickim, województwie poznańskim.

Poz. 439. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 8 lipca 1939 r. o zmianie granic gmin miejskich i wiejskich w powiecie nowotomyskim, województwie poznańskim.

Poz. 440. Rozporządzenie Ministra Skarbu z dnia 17 lipca 1939 r. wydane w porozumieniu z Ministrem Sprawiedliwości w sprawie zmiany rozporządzenia z dnia 26 września 1934 r. o organizacji Rady Spółdzielczej.

Poz. 441. Rozporządzenie Ministra Skarbu z dnia 17 lipca 1939 r. o zmianie w organizacji niektórych urzędów skarbowych w okręgu Izby Skarbowej Okręgowej w Warszawie.

Poz. 442. Rozporządzenie Ministra Skarbu z dnia 17 lipca 1939 r. o utworzeniu posterunków celnych w okręgu administracyjnym Dyrekcji Ceł w Warszawie.

Poz. 443. Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 19 lipca 1939 r. wydane w porozumieniu z Ministrem Poczt i Telegrafów o sporządzaniu przez urzędy i agencje pocztowe protestów weksli.

Poz. 444. Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych z dnia 19 lipca 1939 r. wydane w porozumieniu z Ministrem Przemysłu i Handlu o egzaminach kierowników technicznych zakładów mleczarskich.

z 29 lipca Nr 66 Rok 1939

Poz. 445. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 21 lipca 1939 r. o określeniu terminu wygaśnięcia ustawy o wykonywaniu zasady nieinterwencji w sprawy wewnętrzne Hiszpanii.

Poz. 446. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 7 lipca 1939 r. o zniesieniu gminy wiejskiej Jelna i o utworzeniu gminy wiejskiej Ruda Łańcucka w powiecie łańcuckim, województwie lwowskim.

Poz. 447. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 7 lipca 1939 r. o zmianie granic gmin miejskich i wiejskich w powiecie i województwie poznańskim.

Poz. 448. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 11 lipca 1939 r. o zmianie granic gmin miejskich i wiejskich w powiecie jarocińskim, województwie poznańskim.

Poz. 449. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 11 lipca 1939 r. o cofnięciu zniesienia gminy wiejskiej Goraj w powiecie biłgorajskim, województwie lubelskim.

Poz. 450. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 13 lipca 1939 r. o statucie wzorowym ochotniczych straży pożarnych.

Poz. 451. Rozporządzenie Ministrów Spraw Wojskowych i Spraw Wewnętrznych z dnia 21 lipca 1939 r. wydane w porozumieniu z Ministrami: Rolnictwa i Reform Rolnych, Przemysłu i Handlu, Komunikacji oraz Opieki Społecznej o rejestracji osób obowiązanych do świadczeń osobistych.

Na podstawie art. 11 ust. 2 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej o świadczeniach osobistych (Dz. U. R. P. z 1939 r. Nr 55, poz. 354) zarządza się co następuje:

§ 1. Władzami właściwymi do przeprowadzenia rejestracji osób obowiązanych do świadczeń osobistych są wojewódzkie biura Funduszu Pracy (ekspozytury) oraz instytucje, którym powierzone zostały czynności wojewódzkich biur Funduszu Pracy.

§ 2. Termin rejestracji osób obowiązanych do świadczeń osobistych określają władze wymienione w § 1 według wytycznych Ministra Opieki Społecznej w porozumieniu z Ministrem Spraw Wojskowych i innymi właściwymi ministrami.

§ 3. 1. Władze wymienione w § 1 wzywają do rejestracji w drodze publicznych obwieszczeń. Obwieszczenia te powinny być rozplakatowane co najmniej na 14 dni przed terminem rozpoczęcia rejestracji.

2. W obwieszczeniu należy określić:

1) osoby obowiązane do zarejestrowania się;

2) termin zgłoszenia się do rejestracji;

3) miejsce zgłoszenia się;

4) dokumenty, które należy przedstawić przy zgłoszeniu;

5) rygory karne z powodu niedopełnienia obowiązku rejestracji.

§ 4. 1. Zgłoszenie do rejestracji powinno być zasadniczo dokonane przez osobiste stawienie się osoby obowiązanej do rejestracji przed władzą przeprowadzającą rejestrację.

2. W wyjątkowych przypadkach zgłoszenia można także dokonać pisemnie, w sposób określony przez władzę przeprowadzającą rejestrację i podany do publicznej wiadomości w obwieszczeniu o rejestracji.

§ 5. 1. Dane rejestracyjne osób, które dokonały zgłoszenia, wpisuje się do karty reje-

stracyjnej sporządzonej w dwóch egzemplarzach i zakładanej dla każdego zgłaszającego się oddzielnie według wzoru, jaki ustala Minister Opieki Społecznej w porozumieniu z Ministrem Spraw Wojskowych i innymi właściwymi ministrami.

2. Z kart rejestracyjnych tworzy się kartotekę, która powinna być założona jedna dla całego powiatu, jako zbiornica kart rejestracyjnych. Drugie egzemplarze kart rejestracyjnych służą do sporządzania ogólnych zestawień.

3. Przepisy wydane przez Ministra Opieki Społecznej w porozumieniu z Ministrem Spraw Wojskowych i innymi właściwymi ministrami określają sposób założenia i prowadzenia kartotek oraz aktualizację kart rejestracyjnych.

§ 6. 1. Osoby podlegające obowiązkowi rejestracji obowiązane są przedstawić władzy przeprowadzającej rejestrację zaświadczenie o przynależności do zawodu określonego w myśl art. 11 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej o świadczeniach osobistych (Dz. U. R. P. z 1939 r. Nr 55, poz. 354).

2. W tym celu posiadacze (kierownictwa) przedsiębiorstw, zakładów i instytucyj przemysłowych, handlowych, komunikacyjnych oraz gospodarstw wiejskich tudzież innych mających znaczenie dla obrony Państwa obowiązani są wystawiać zaświadczenia, stwierdzające umiejętność wykonywania czynności zawodowych w przemyśle, handlu, rolnictwie i komunikacji oraz w innych dziedzinach pracy, mogących mieć znaczenie dla obrony Państwa. Zaświadczenia te obok stwierdzenia kwalifikacyj zawodowych tych osób powinny zarazem podawać wysokość pobieranego przez nie wynagrodzenia.

3. Zaświadczenia należy sporządzać według ustalonego wzoru (wzór Nr 1) *).

§ 7. 1. Osoby, które z jakichkolwiek powodów nie mogą przedstawić zaświadczenia przewidzianego w § 6 ust. 1, obowiązane są stwierdzić na piśmie swą przynależność do odpowiedniego zawodu.

2. Władza przeprowadzająca rejestrację może, w razie wątpliwości sprawdzić w drodze dochodzenia prawdziwości danych zgłoszonych przez osoby zarejestrowane.

3. Dochodzenie przeprowadza się w trybie i na zasadach określonych w rozporządzeniu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 marca 1928 r. o postępowaniu administracyjnym (Dz. U. R. P. Nr 36, poz. 341).

4. W razie potrzeby zasięgnięcia opinii rzeczoznawców powołuje się jako rzeczoznawców przedstawicieli szkół akademickich, szkolnictwa zawodowego, samorządu gospodarczego, zrzeszeń pracodawców, stowarzyszeń i związków fachowców lub osoby, teoretycznie i praktycznie obeznane z danym zawodem.

§ 8. Osobom, które dopełniły obowiązku rejestracji, władza przeprowadzająca rejestrację wydaje zaświadczenia o dokonanej rejestrącji według ustalonego wzoru (wzór Nr 2) *).

§ 9. Powiatowa władza administracji ogólnej na obszarze jej podległym obowiązana jest zapewnić przez czas trwania rejestracji stały dozór lokalowi, w którym przeprowadzana jest rejestracja.

§ 10. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Poz. 452. Oświadczenie Rządowe z dnia 7 lipca 1939 r. w sprawie ratyfikacji i wymiany dokumentów ratyfikacyjnych protokołu dodatkowego, podpisanego w Bukareszcie dnia 9 lutego 1938 r., do konwencji handlowej i nawigacyjnej między Polską a Rumunią z dnia 23 czerwca 1930 r.

Poz. 453. Oświadczenie Rządowe z dnia 12 lipca 1939 r. w sprawie ratyfikacji i wymiany dokumentów ratyfikacyjnych porozumienia między Polską a Szwajcarią z dnia 23 listopada 1938 r., dotyczącego zmiany tekstu wzoru świadectwa pochodzenia na szwajcarskie plecionki do kapeluszy.

z 31 lipca Nr 67 Rok 1939

Poz. 454. Dekret Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 26 lipca 1939 r. o zmianie kodeksu wojskowego postępowania karnego.

Poz. 455. Dekret Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 26 lipca 1939 r. o zmianie rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej o obowiązku odstępowania zwierząt pociągowch, wozów, pojazdów mechanicznych i rowerów dla celów obrony Państwa.

Poz. 456. Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 26 lipca 1939 r. o tymczasowym wprowadzeniu w życie postanowień szóstego protokołu dodatkowego do konwencji handlowej między Polską a Węgrami.

z 2 sierpnia Nr 68 Rok 1939

Poz. 457. Ustawa z dnia 26 lipca 1939 r. o organizacji więziennictwa.

Poz. 458. Dekret Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 26 lipca 1939 r. o zmianie rozpo-

---

*) nie przedrukowano.

rządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej o opodatkowaniu cukru.

Poz. 459. Dekret Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 26 lipca 1939 r. o zmianie ustawy o opodatkowaniu cukru skrobiowego.

Poz. 460. Dekret Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 26 lipca 1939 r. o zmianie rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej o podatku od olejów mineralnych.

Poz. 461. Dekret Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 28 lipca 1939 r. o zmianie ustawy o zakwaterowaniu wojska w czasie pokoju.

Poz. 462. Rozporządzenie Ministra Opieki Społecznej z dnia 30 czerwca 1939 r. o opłatach za analizy, wykonywane w Państwowym Zakładzie Higieny.

z 5 sierpnia Nr 69 Rok 1939

Poz. 463. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 21 lipca 1939 r. o zmianie granic okręgów sądów grodzkich w Cieszynie i Jabłonkowie w okręgu Sądu Okręgowego w Cieszynie.

Poz. 464. Rozporządzenie Ministra Skarbu z dnia 14 lipca 1939 r. wydane w porozumieniu z Ministrami Przemysłu i Handlu oraz Rolnictwa i Reform Rolnych w sprawie wykonania przepisów o wprowadzeniu na ziemiach odzyskanych monopolu spirytusowego.

Poz. 465. Rozporządzenie Ministra Skarbu z dnia 15 lipca 1939 r. w sprawie wykonania przepisów o wprowadzeniu na ziemiach odzyskanych monopolu zapałczanego.

Poz. 466. Rozporządzenie Ministra Opieki Społecznej z dnia 20 lipca 1939 r. o przywróceniu uprawnień emerytalnych, utraconych przed wejściem w życie ustawy o ubezpieczeniu społecznym.

Poz. 467. Rozporządzenie Ministra Spraw Wojskowych z dnia 25 lipca 1939 r. o zmianie rozporządzenia Ministra Spraw Wojskowych z dnia 22 stycznia 1938 r. o sposobie udowodnienia czynnego udziału w walkach o niepodległość Państwa Polskiego.

Poz. 468. Rozporządzenie Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 26 lipca 1939 r. o sposobie postępowania habilitacyjnego w państwowych szkołach akademickich.

Poz. 469. Oświadczenie Rządowe z dnia 3 lipca 1939 r. w sprawie złożenia przez Rumunię dokumentu ratyfikacyjnego konwencji międzynarodowej z dnia 20 kwietnia 1929 r. o zwalczaniu fałszowania pieniędzy.

Poz. 470. Oświadczenie Rządowe z dnia 10 lipca 1939 r. w sprawie ratyfikacji i wymiany dokumentów ratyfikacyjnych układu handlowego oraz protokołu taryfowego między Polską a Litwą, podpisanych w Kownie dnia 22 grudnia 1938 r.

Poz. 471. Oświadczenie Rządowe z dnia 12 lipca 1939 r. w sprawie ratyfikacji i wymiany dokumentów ratyfikacyjnych porozumienia między Polską a Szwajcarią z dnia 23 grudnia 1938 r. w sprawie zniżek celnych na niektóre produkty chemiczne.

Poz. 472. Oświadczenie Rządowe z dnia 26 lipca 1939 r. w sprawie ratyfikacji i wymiany dokumentów ratyfikacyjnych porozumienia między Polską a Finlandią z dnia 16 lipca 1938 r. o cleniu serów pochodzenia finlandzkiego.

z 7 sierpnia Nr 70 Rok 1939

Poz. 473. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 1 sierpnia 1939 r. o zmianie taryfy celnej przywozowej.

Poz. 474. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 1 sierpnia 1939 r. o zmianie granic okręgów sądów grodzkich w Mostach Wielkich, w okręgu Sądu Okręgowego we Lwowie i w Kamionce Strumiłowej, w okręgu Sądu Okręgowego w Złoczowie.

Poz. 475. Obwieszczenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 27 lipca 1939 r. o ogłoszeniu jednolitego tekstu rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 7 marca 1928 r. o ustanowieniu Krzyża Zasługi za Dzielność.

z 8 sierpnia Nr 71 Rok 1939

Poz. 476. Ustawa z dnia 28 lipca 1939 r. Prawo o sądach ubezpieczeń społecznych.

Poz. 477. Rozporządzenie Ministra Skarbu z dnia 27 lipca 1939 r. o utworzeniu urzędu celnego w Körösmezö.

Poz. 478. Rozporządzenie Ministra Skarbu z dnia 27 lipca 1939 r. o utworzeniu podurzędu celnego w siedzibie przedsiębiorstwa Pierwsza Fabryka Lokomotyw w Polsce S. A. w Chrzanowie.

Poz. 479. Oświadczenie Rządowe z dnia 3 lipca 1939 r. w sprawie złożenia przez Brazylię dokumentu ratyfikacyjnego umów światowego związku pocztowego z dnia 20 marca 1934 r.

Poz. 480. Oświadczenie Rządowe z dnia 3 lipca 1939 r. w sprawie przystąpienia Litwy do umów światowego związku pocztowego z dnia 20 marca 1934 r.

Poz. 481. Oświadczenie Rządowe z dnia 3 lipca 1939 r. w sprawie złożenia przez Łotwę dokumentu ratyfikacyjnego umów światowego związku pocztowego z dnia 20 marca 1934 r.

II. Przedruki z Monitora Polskiego.

---

z 25 lipca Nr 168 Rok 1939

Poz. 413. Uchwała Rady Ministrów z dnia 21 lipca 1939 r. w sprawie dodatkowych kredytów na rok 1939/40.

z 26 lipca Nr 169 Rok 1939

Poz. 414. Uchwała Rady Ministrów z dnia 21 lipca 1939 r. o przeniesieniu Dyrekcji Okręgowej Kolei Państwowych w Radomiu do Chełma.

z 27 lipca Nr 170 Rok 1939

z 28 lipca Nr 171 Rok 1939

Poz. 415. Obwieszczenie Komitetu Likwidacyjnego do spraw b. ros. osób prawnych w Warszawie w sprawie roszczeń do mienia b. ros. Towarzystwa Ubezpieczeń „Rosja".

z 29 lipca Nr 172 Rok 1939

Poz. 416. Zarządzenie Ministra Opieki Społecznej z dnia 28 lipca 1939 r. wydane w porozumieniu z Ministrami: Spraw Wojskowych, Rolnictwa i Reform Rolnych, Przemysłu i Handlu oraz Komunikacji o określeniu kategoryj osób podlegających obowiązkowi rejestracji do świadczeń osobistych w przemyśle i rzemiośle.

z 31 lipca Nr 173 Rok 1939

Poz. 417. Obwieszczenie Prezesa Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 7 lipca 1939 r. w sprawie zgłaszania list kandydatów na ławników i zastępców ławników sądów pracy i sądów okręgowych, znajdujących się w okręgu Sądu Apelacyjnego w Poznaniu.

Poz. 418. Obwieszczenie Ministra Skarbu z dnia 29 lipca 1939 r. o wartości jednego grama czystego złota.

z 1 sierpnia Nr 174 Rok 1939

Poz. 419. Zarządzenie o nadaniu Srebrnego i Brązowego Krzyża Zasługi.

z 2 sierpnia Nr 175 Rok 1939

Poz. 420. Obwieszczenie Ministerstwa Skarbu z dnia 26 lipca 1939 r. o umorzeniu 3-ej raty 4½% Wewnętrznej Pożyczki Państwowej 1937 r.

z 3 sierpnia Nr 176 Rok 1939

Poz. 421. Zarządzenie Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych z dnia 29 lipca 1939 r. o zmianie statutu Lwowskiej Izby Rolniczej.

z 4 sierpnia Nr 177 Rok 1939

Poz. 422. Zarządzenie o nadaniu Srebrnego i Brązowego Krzyża Zasługi.

Poz. 423. Postanowienie Ministra Skarbu z dnia 25 lipca 1939 r. w sprawie ulg dla firmy „Podkowiak" Spółka Akcyjna w Warszawie.

Poz. 424. Postanowienie Ministra Skarbu z dnia 25 lipca 1939 r. w sprawie ulg dla firmy Zakłady Metalowe Dwikozy, Spółka Akcyjna w Krakowie.

Poz. 425. Zarządzenie Ministra Spraw Wojskowych z dnia 1 sierpnia 1939 r. o zakazie przelotu statków powietrznych nad strefą „Śląsk".

z 5 sierpnia Nr 178 Rok 1939

Poz. 426. Zarządzenie Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych z dnia 29 lipca 1939 r. o nadaniu statutu izbie rolniczej z siedzibą w Stanisławowie.

Poz. 427. Obwieszczenie Ministerstwa Skarbu z dnia 27 lipca 1939 r. L. D. VI. 8071/3/39 o wydaniu cukrowni „Chełmica" Sp. Akc. zezwolenia na prowadzenie wolnego składu cukru w Warszawie.

Poz. 428. Obwieszczenie Ministerstwa Skarbu z dnia 26 lipca 1939 r. L. D. VI. 8313/3/39 w sprawie wydania Spółce Handlowej Cukrowni Związkowych w Warszawie zezwolenia na prowadzenie wolnego składu cukru w Krakowie.

z 7 sierpnia Nr 179 Rok 1939

Poz. 429. Zarządzenie o nadaniu Złotego Krzyża Zasługi.

Poz. 430. Zarządzenie o nadaniu Złotego Krzyża Zasługi.

Poz. 431. Zarządzenie o nadaniu Srebrnego i Brązowego Krzyża Zasługi.

Poz. 432. Postanowienie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 27 lipca 1939 r. wydane w porozumieniu z Ministrami: Spraw Wojskowych i Skarbu w sprawie ulg dla przedsiębiorstwa „Warszawska Odlewnia Metali Półszla-

chetnych E. Mieszczański, T. Jaroszewski i S-ka, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością".

Poz. 433. Postanowienie Ministra Skarbu z dnia 25 lipca 1939 r. w sprawie ulg dla firmy Walcownie Metali, Spółka Akcyjna w Dziedzicach.

Poz. 434. Zarządzenie Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z dnia 26 lipca 1939 r. Nr. AA. 17 g 367 o odebraniu debitu komunikacyjnego.

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych na podstawie art. 8 ustępu 1 Prawa prasowego z dnia 21 listopada 1938 r. (Dz. U. R. P. Nr 89, poz. 608) niniejszym odbiera debit komunikacyjny i zakazuje rozpowszechniania na obszarze Państwa książce p. t. **„Kak zakalałaś stal"**— N. Ostrowskiego, wydanej w języku rosyjskim w Moskwie.

Poz. 435. Zarządzenie Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z dnia 2 sierpnia 1939 r. Nr AA. 17 h 46 o odebraniu debitu komunikacyjnego.

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych na podstawie art. 8 ustępu 1 Prawa prasowego z dnia 21 listopada 1938 r. (Dz. U. R. P. Nr 89, poz. 608) niniejszym odbiera debit komunikacyjny i zakazuje rozpowszechniania na obszarze Państwa książcę p. t. **„Daniel Czarni Buch"** — wydanej w języku żydowskim w Paryżu.

z 8 sierpnia Nr 180 Rok 1939

Poz. 436. Zarządzenie o nadaniu Krzyża Zasługi za Dzielność.

Poz. 437. Zarządzenie Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych z dnia 29 lipca 1939 r. o nadaniu statutu izbie rolniczej z siedzibą w Tarnopolu.

Drukarnia Gaz. Adm. i P. P., Warszawa, Trębacka 11.